

Sygn. akt III RC 309/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 kwietnia 2023 r.

Sąd Rejonowy w Grudziądzu, Wydział III Rodzinny i Nieletnich

w składzie:

Przewodnicząca sędzia Justyna Szczepkowska

Protokolant st. sek. sąd. Justyna Renkiewicz-Kicza

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 4 kwietnia 2023 r. w G.

sprawy z powództwa małoletniej L. D. dział. przez matkę K. N. (1)

przeciwko B. D. (1)

o podwyższenie alimentów

I. podwyższa od pozwanego B. D. (1) alimenty na rzecz małoletniej

L. D. ustalone ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Grudziądzu w dniu 24.10.2019 r. w sprawie III RC 278/19 **z kwoty 550 zł miesięcznie do kwoty 700 zł /siedemset zł/** miesięcznie, poczynając od dnia 29.06.2022 r. płatne do dnia 15-go każdego miesiąca z góry do rąk matki małoletniej powódki K. N. (1), z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. nie obciąża pozwanego kosztami sądowymi tytułem opłaty od pozwu, od uiszczenia której małoletnia powódka była zwolniona z mocy ustawy;

IV. zasądza od małoletniej powódki na rzecz pozwanego kwotę 1271,90 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

V. nadaje wyrokowi w pkt. I rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt III RC 309/22

UZASADNIENIE

pkt. I i IV wyroku Sądu Rejonowego w Grudziądzu z dnia 7 kwietnia 2023 r.

Pozwem z dnia 29 czerwca 2022 r. K. N. (1) wniosła w imieniu małoletniej L. D. o podwyższenie alimentów od jej ojca B. D. (1) z kwoty po 550 zł miesięcznie do kwoty 1050 zł miesięcznie. W uzasadnieniu wskazała, że nastąpiła istotna zmiana w zakresie usprawiedliwionych potrzeb małoletniej powódki. Ostatnia sprawa alimentacyjna miała miejsca w październiku 2019 r. Zwiększyły się potrzeby córki, jej koszty utrzymania. Pojawiły się potrzeby kulturalne córki. Od września 2022 r. małoletnia rozpocznie naukę w „zerówce”.

B. D. (1) w odpowiedzi na pozew z dnia 31 sierpnia 2022 r. wniósł o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu wskazał, że jego możliwości majątkowe i zarobkowe nie pozwalają na płacenie wyższej kwoty alimentów. Ponadto bierze on udział w utrzymaniu dziecka. Kiedy córka przebywa u niego on ponosi w całości koszty utrzymania córki. Koszty wskazane przez jej matkę są zawyżone.

Sąd Rejonowy ustalił, co następuje:

Małoletnia L. D. ur. (...) jest dzieckiem pochodzącym z nieformalnego związku (...). Jest jedynym dzieckiem K. N. (1). B. D. (1) oczekuje na urodzenie drugiego dziecka ze związku małżeńskiego z R. D..

W dniu 24 października 2019 r. K. N. (1) i B. D. (1) zawarli przed Sądem Rejonowym w Grudziądzu ugodę na mocy której B. D. (1) zobowiązał się łożyć na rzecz małoletniej L. D. alimenty w wysokości po 550 zł miesięcznie, sygn. akt III RC 278/19. Małoletnia L. miała wówczas 3 lata, była zdrowa. K. N. (1) zatrudniona była w Szkole Podstawowej nr (...) w G. na stanowisku wychowawcy w świetlicy; otrzymywała wynagrodzenie w kwocie 2201,98 zł netto miesięcznie. Mieszkała z córką na ul. (...) w G.. B. D. (1) zatrudniony był w 13. (...) Oddziale (...) w G. na stanowisku technika informatyka i otrzymywał wynagrodzenie w kwocie 2240 zł netto miesięcznie. Mieszkał w wynajmowanym mieszkaniu w G..

Obecnie małoletnia L. D. ma ukończone 6 lat. Nadal mieszka z K. N. (1) w domu na ul. (...) w G.. Chodzi do Przedszkola Miejskiego (...) w G., do zerówki; opłata za przedszkole wynosi 198 zł miesięcznie plus dodatkowe wydatki związane m.in. z wycieczkami, wyjściami do kina itd. Małoletnią do i z przedszkola przeważnie odwozi i przywozi samochodem K. N. (1); odległość przedszkola od miejsca zamieszkania małoletniej wynosi ok. 5-6 km w jedną stronę - w zależności od wyboru trasy dojazdu. Niedaleko przedszkola mieszkają dziadkowie matczyński małoletniej, który także odbierają ją z przedszkola, niekiedy również odprowadzają ją do niego. Na początku roku szkolnego K. N. (1) poniosła wydatek w kwocie 210 zł na wyprawkę dla sześciolatka. Od września 2022 r. małoletnia uczęszcza w środy na zajęcia nauki pływania prowadzone przez Stowarzyszenie (...). Opłata za jednostkowe zajęcia wynosi 40 zł. W zależności od liczby dni zajęć w miesiącu całkowita opłata wynosi 40-160 zł miesięcznie. Małoletnia jest zdrowa, wydatki na lekarstwa związane są z chorobami wieku dziecięcego lub sezonowymi; koszt leczenia wynosi 50-150 zł. Stałe koszty utrzymania wynoszą: prąd ok. 240 zł za 2 miesiące, gaz 60-390 zł w zależności od pory roku, woda 60 zł miesięcznie; telewizja i internet – ok. 150 zł miesięcznie, podatek od nieruchomości – 66 zł rocznie. Koszt miesięczny wyżywienia małoletniej to obecnie ok. 400-500 zł. Jej rodzice zakupują małoletniej ubrania, obuwie, zabawki. Małoletnia na wyjazdy wakacyjne wyjeżdża tylko z matką.

K. N. (1) nadal pracuje w Szkole Podstawowej nr (...) w G. na stanowisku nauczyciela za średnim wynagrodzeniem 3067,52 zł netto miesięcznie. Na małoletnią powódkę otrzymuje świadczenie 500+

B. D. (1) nadal zatrudniony jest w 13. (...) Oddziale (...) w G. na stanowisku starszego informatyka za średnim wynagrodzeniem 3533,08 zł netto. Obecnie mieszka z żoną R. D. w miejscowości G. gm. Nowe woj. (...) - (...). Odległość od miejsca zamieszkania małoletniej L. D. wynosi ok. 37 km w jedną stronę. Jego żona zatrudniona jest w Centrum (...) na stanowisku referenta administracyjno-gospodarczego za wynagrodzeniem ok. 3700 zł miesięcznie. Stałe koszty utrzymania domu wynoszą ok. 1200 zł miesięcznie. Na zakup domu w G. razem z żoną zaciągnęli kredyt hipoteczny w wysokości 300 000 zł - okres kredytowania wynosi 30 lat oraz kredyt konsumpcyjny w wysokości 100 000 zł na okres 10 lat. B. D. (1) jest posiadaczem 2 rachunków bankowych w (...) oraz (...) Banku (...). W dniu 23 lutego 2023 r. złożył wniosek o zamknięcie rachunku w Banku (...) SA, na którym nie miał żadnych środków. Na rachunkach bankowych w (...) na dzień 19 lutego b.r. salda wynosiły 1362,36 zł oraz 23 zł. Na rachunkach bankowych w (...) B. salda jego rachunków bankowych wynosiły 553,28 zł i 0,11 zł. Małoletnia L. utrzymuje kontakt z ojcem, chociaż z powodu realizowania tych kontaktów pomiędzy jej rodzicami od lat trwa konflikt, który jest przedmiotem kolejnych spraw toczących się w Sądzie Rejonowym w Grudziądzu.

Okoliczności bezsporne oraz dowody: dokumenty znajdujące się w aktach SR w Grudziądzu, sygn. akt III RC 273/19; rachunki – k. 58,63,67-76,181,199,303,305,306-307,308,324; paragony – k. 78-94,191-198,218,229-231,234,246,304; wydruki rozmów między K. N. i B. D. – k. 105-108,368-369; zaświadczenie (...) k. 205; stawki za przedszkole – k. 209; informacje z przedszkola – k. 210-215, 252-260; wydatki na leki – k. 248; przesłuchanie K. N. – k. 266-266v; przesłuchanie B. D. – k. 266v-267; zaświadczenie o zarobkach K. N. – k.6 i 317; zaświadczenie o zarobkach B. D. – k.315, przelewy bankowe i dowody zakupów – k.8-57,59-62,64-66,109-180,216-217,219-228,232-233,235-243; zestawienie transakcji na rachunkach bankowych K.

N. – k. 276-302; informacja zbiorcza (...) – k. 319, informacja o stanie salda rachunków (...) – k. 334, informacja o stanie salda na rachunku w Banku (...) – k. 335; informacja o stanie salda rachunków (...) Banku (...) – k. 362.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty przedłożone przez strony, podmioty do których Sąd zwrócił się o udzielenie stosownych informacji oraz zeznania stron. Przedłożone dokumenty co do zasady nie były kwestionowane przez strony, z wyjątkiem paragonów. W tym przypadku obie strony zarzucały sobie nawzajem niemożność ustalenia wydatków ponoszonych wyłącznie na małoletnią L. D.. Biorąc pod uwagę, że niektóre z nich dotyczyły zakupów dokonywanych przez rodziców małoletniej w tych samych sklepach z odzieżą dla dzieci i dorosłych, Sąd podchodził z ostrożnością do pozycji wskazanych w paragonach.

Zgodnie z art. 133 § 1 k.r.o. rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Zgodnie z art. 135 § 1 i 2 k.r.o. zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego; w takim wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego. Kierując się tymi równorzędnymi przesłankami sąd ustala wysokość konkretnego obowiązku alimentacyjnego. Natomiast zgodnie z art. 138 k.r.o. w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego.

W odniesieniu do usprawiedliwionych potrzeb małoletniej powódki doszło do zmian na tyle dużych, by uznać je za istotne w rozumieniu art. 138 k.r.o. W dniu ustalania dotychczasowych alimentów małoletnia miała 3 lata, nie pojawiły się jeszcze potrzeby związane z jej socjalizacją i edukacją przedszkolną. Bez wątpliwości do usprawiedliwionych potrzeb małoletniej powódki należą potrzeby w zakresie żywienia, leczenia, ubioru. Małoletnia w tym roku ukończy 7 lata i pojawiają się potrzeby związane z jej rozwojem kulturalnym i edukacyjnym. W zakresie żywienia małoletnia nie wymaga stosowania specjalistycznej diety, zatem brak jest podstaw do uznania, że koszty wspólnego z matką żywienia wymagają znacznego nakładu finansowego. Fakt, że koszty żywienia i koszty mediów rosną z powodu inflacji dotyczy również pozwanego, co też należało mieć na uwadze przy ustalaniu usprawiedliwionych potrzeb małoletniej oraz możliwości majątkowych i zarobkowych pozwanego. W tym miejscu należy podkreślić, że przedłożone przez K. N. (1) paragony (k.79,80,87,230) dotyczą nie tylko zakupów dokonywanych na rzecz małoletniej powódki, ale również na rzecz dorosłej kobiety czy też kota. Odnośnie do zaliczania przez nią do usprawiedliwionych potrzeb córki wszystkich kosztów utrzymania domu w G. wskazać należy, że jednym z usprawiedliwionych potrzeb małoletniej jest obowiązek zapewnienia „dachu nad głową”. M. in. w ten sposób matka powódki realizuje swój obowiązek alimentacyjny, dlatego też w zakresie utrzymania domu należało uwzględnić udział małoletniej powódki ryczałtowo - w zakresie korzystania z mediów. Również niektóre koszty związane np. w wydatkami na ubrania czy obuwie określone na ok. 150 zł miesięcznie budzą wątpliwość w kontekście przesłanek z art. 135 k.r.o. Jeśli nawet uznać, że takie zakupy mają miejsce z taką częstotliwością to stwierdzić należy, że wskazuje to raczej na brak wykształcenia u małoletniej nawyku dbania o zakupione rzeczy. Matka małoletniej powódki podnosiła również, że ponosi koszty związane z dowożeniem małoletniej do i z przedszkola. W odniesieniu do tego argumentu zauważyć należy, że powodem wyboru przedszkola znajdującego się na innym osiedlu niż miejsce pracy K. N. (1) była możliwość korzystania z bieżącej pomocy dziadków przy opiece nad L.. Od ostatniej sprawy o alimenty do obecnej sprawy o podwyższenie alimentów K. N. (1) nie zmieniła miejsca pracy a zatem trudno uznać, że dowożenie małoletniej do przedszkola stało się obecnie „istotną zmianą” w rozumieniu art. 138 k.r.o. W odniesieniu do zajęć dodatkowych małoletniej zauważyć należy, że jej matka wykazała aktualnie tylko zajęcia z nauki pływania. Brak jest natomiast potwierdzenia, że małoletnia na dzień wydania orzeczenia nadal uczęszcza na zajęcia z baletu lub naukę języka angielskiego.

Obowiązek alimentacyjny obciąża rodziców w równym stopniu. Jeśli żyją razem to każdy spełnia ten obowiązek przeważnie w obu formach – finansowej i osobistej. W przypadku gdy rodzice żyją w rozłączeniu obowiązek tzw.

rodzica wiodącego realizowany jest w obu postaciach, natomiast obowiązek drugiego rodzica przyjmuje głównie postać finansową. K. N. (1) jako rodzic wiodący spełnia swój obowiązek alimentacyjny głównie w formie osobistych starań o utrzymanie lub wychowanie małoletniej L.. Spełnia go również w formie finansowej, przy czym podkreślić należy, że K. N. (1) przedstawiła wybiórczo zestawienie transakcji dokonywanych przez nią w 2022 r., nie wykonała również nałożonego nań przez Sąd obowiązku dostarczenia kopii dokumentów. Ustalenie zatem jej rzeczywistej sytuacji majątkowej i zarobkowej, z uwagi na jej postawę nie było możliwe, jednakże jej działania mogą wskazywać na wysokie prawdopodobieństwo, że jest sytuacja majątkowa i zarobkowa matki małoletniej powódki lepsza niż deklarowana w toku procesu.

W odniesieniu do sytuacji majątkowej i zarobkowej pozwanego stwierdzić należy, że jest stabilna. Pozwany deklaruje, że nie ma innych źródeł dochodów. Jednakże należy zauważyć, że wskazane w odpowiedzi na pozew miesięczne koszty utrzymania (łącznie ponad 7000 zł) przekraczają zarobki jego i żony. Na rozprawie w dniu 13.12.2022 r. pozwany określił dodatkowe wydatki na małoletnią L. na kwotę 800 zł (k. 267), tj. o 300 zł większą niż wskazaną w odpowiedzi na pozew. Zdaniem Sądu jest wysoce prawdopodobne, że pozwany ma w rzeczywistości dodatkowe źródło dochodów. Pozwany podnosił, że ponosi koszty dojazdu do pracy oraz do córki. Jednakże zauważyć należy, że decyzja o przeprowadzeniu się do miejscowości oddalonej o ok. 40 km od G. została podjęta przez pozwanego i powinien się liczyć z tym, że w tym zakresie będzie ponosił większe wydatki. Małoletnia powódka nie może ponosić konsekwencji decyzji życiowych podejmowanych przez pozwanego. Zatem aktualne miejsce zamieszkania pozwanego nie może przemawiać za oddaleniem powództwa. Obecnie pozwany nie ma innych małoletnich dzieci na utrzymaniu. Za racji zawarcia związku małżeńskiego ma jednak obowiązek przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny (art. 27 k.r.o.), co Sąd uwzględnił przy wydaniu niniejszego orzeczenia.

Co do zasady inflacja i jej skutki dotyka wszystkich żyjących w Polsce. W lipcu 2022 r. inflacja wynosiła 15,6%, w marcu 2023 r. wyniosła 16,20% (dane GUS). Należy zauważyć, że wynagrodzenia rodziców małoletniej w pewnym stopniu uwzględniają czynnik inflacyjny - w przeciwieństwie do alimentów, które nie są waloryzowane. W ocenie Sądu zasadne jest zatem, aby również małoletnia odczuwała w mniejszym stopniu skutki inflacji w kraju.

Reasumując stwierdzić należy, że podwyższona o 150 zł kwota alimentów zaspokoi usprawiedliwione i rzeczywiście ponoszone koszty na rzecz małoletniej powódki oraz nie przekracza możliwości majątkowych i zarobkowych pozwanego. Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie art. 133 § 1 k.r.o. w zw. z art. 135 § 1 i 2 k.r.o. i art. 138 k.r.o. orzekł jak w pkt. I oraz w pkt. II (a contrario) sentencji.

Małoletnia powódka jest zwolniona z kosztów sądowych, jednakże to zwolnienie nie obejmuje kosztów procesu. Zgodnie z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800) stawka minimalna przy wartości przedmiotu sprawy wskazanej w pozwie wynosi 1800 zł. Do tego została uiszczona opłata skarbową od pełnomocnictwa procesowego w wysokości 17 zł. W części w jakiej małoletnia powódka przegrała proces, na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. została obciążona kosztami procesu (pkt IV wyroku).

Sygn. akt VIII Ca 493/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 października 2023 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu VIII Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący- Sędzia del. Larysa Rozmarynowicz

po rozpoznaniu w dniu 6 października 2023 r. w Toruniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z **powództwa małol. L. D.**

przeciwko B. D. (1)

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Grudziądzu III Wydział Rodzinny i Nieletnich

z dnia 7 kwietnia 2023 r.

sygn. akt III RC 309/22

zmienia zaskarżony wyrok w punkcie IV. (czwartym) w ten sposób, że nie obciąża powódki kosztami procesu;

oddala apelację w pozostałej części;

nie obciąża powódki kosztami procesu w instancji odwoławczej.